

ترسناکی زمان له سهر دوا پوژی ئینسان

ناماده کردنی: م / محسن محمود سلمان

امام و خه طیبی مزگه وتی

صلاح الدین له زه رایهن

به نسی سی یه م

ما تقول فقد اغتته، وإن لم يكن منه ما
تقول فقد بهته^(۱).

واته: ئایا ده زانن غه بیته چی یه؟ ووتیان
خودا و پیغه مبه ﷺ باش ده زانن
پیغه مبه ﷺ له وه لامدا فه رموی:
باسکردنی براهه ته به و شته ی که پیی
ناخوشه، ئه وانیش وتیان: ئه ی ئه گهر
ئه وه ی که ئیمه ده یلین له براهه ماندا
هه بوو؟ پیغه مبه ﷺ فه رموی: ئه گهر
ئه وه ی ئیوه ده یلین له براهه تاندا هه بوو
ئه وه غه بیته تان کردووه، خو ئه گهر وانه
بوو ئه وا بوه تانتان کردووه (درۆتان بو
هه لبه ستوه).

شیوازه کانی غه بیته تکریدن:

بو زیاتر تیشک خستنه سهر شیوازه کانی
غه بیته و بهرچاو پوونی خوینه ران
به کورتی باسیان ده کهین که بریتین
له مانه ی خواره وه:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على
نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين .

له زنجیره ی یه که م و دووه مدا باسی چهند
خرابه یه که له خرابه کانی زمانمان کرد، وه
له زنجیره ی سی یه مدا به یارمه تی خودا
دیینه سهر باسکردنی خرابه یه کی تر له
ژیر ناو نیشان ی (غه بیته ت کردن)
(زه مکردن).

غه بیته ت: - بریتی یه له باسکردن و
ناو بردنی که سیک به وه ی که پیی ناخوشه
گهر باسی ره وشت و هه لسوکه وتی بیته
یان باسی خرابی مال و مندال و خیزانی
بیته له پاشمله .

وه که پیغه مبه ﷺ فه رموی یه تی:

(اتدرون ما الغیبه؟ قالوا الله ورسوله أعلم،
قال: ذكرك أحاك بمايكره. قيل: أفرأيت إن
كان في أخي ما أقول؟ قال: إن كان فيه

(۱) (رواه مسلم)، وانظر: (مشكاة المصابيح: ۴۸۲۸)،

و(صحيح الترغيب والترهيب: ۲۸۴۴).

واته: هیچ که سی له ئیوه غه یبه تی یه کتر مه کهن و به شوین که موکوری یه کتر دا مه گه پین، وه له پاشمله باسی یه کتر به خراپی مه کهن، ئایا یه کی له ئیوه ئاماده یه گوشتی برای خوی به مردوویی بخوات؟! بی گومان ئه مه تان زور پی ناخوشه و پیستان ناکری، که واته خوتان بیاریزن و له خودا بترسن و به راستی خودا په شیمانی وهرده گری و به به زه یی به به رامبه رتان.

په وانبیژی ئه مه ئایه ته له وه دایه که که سی ناو براو شو به او به به مردوو ئاشکرایه مردوویی ناتوانی به رگری له خوی بکات، زیندوه که ش شو به او به به گوشت خور به لام چ گوشتی گوشتی مردوو! که واته چون پیستان ناخوشه گوشتی مردوو کانتان بخون به هه مان شیوه ده بیست پیستان ناخوش بیست که ناوی یه کتر به خراپی بیه ن.

هه روه ها پیغه مبه ر ﷺ باسی سزای سه ختی غه یبه تکار ده کات له پوژی دوا پیدا وده فه رموویت:

(لما عرج بي مررت بقوم لهم أظفار من نحاس يخمشون وجوههم وصدورهم، فقلت: من هولاء يا جبريل؟ قال: هولاء

أ- باسکردنی ئه ندام و لاشه و پیکهاته ی جهسته یی به که م و کورتی، بو نمونه بووتریت: که سیکی دریزه، یان که سیکی کورته بالایه، یان قه له وه، یان هه ر شتی له م بابه تانه به مه به سستی شکاندن و گالته پیکردن .

ب- باسکردنی نه ژادو ره چه له کی خه لکان به خراپی و بی سه رو به ری .

ج- باسکردنی خو په وشته و ئه خلاق و هه لسوکه وتی، وه که ئه وه ی بووتریت: خه والوه و چاو چنۆکه، یان پرژه یان... هتد.

د- باسکردنی له رووی دینه وه وه که به دوو پروو ناو بپری، یان درۆزنه، یان سته مکاره، یان ریا بازه... هتد.

که واته باسکردنی هه ر که سی که به شیوازی له م شیوازانه به غه یبه ت ده ژمیردریت و خاوه نه که ی دوو چاری سزای خوی گه وره ده بیست.

ناهه مواری تاوانی غه یبه ت:

خوی گه وره له قورئانی پیروژدا غه یبه تی قه ده غه کردوو و ده ی شو به ی نیست به خواردنی گوشتی مردوو، بو ئه وه ی به هیچ جوړی لیی نزیک نه بیینه وه، وه که ده فه رموویت:

﴿وَلَا يَغْتَبِ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَحِيمٌ﴾ [الحجرات: ١٢].

الذین يأكلون لحوم الناس ويقعون في
أعراضهم^(۲).

واته: کاتی بهرز کرامه وه بۆ ئاسمان دام
به لای کۆمه لیکدا نینۆکیان له مس بۆ
دروستکرا بوو پوخسارو سینگى خۆیان
پى چنگه پنى ده کرد، منیش و وتم: ئەى
جو بره ئیل ئەمانه کین؟ ئەویش ووتى:
ئەمانه ئەو که سانهن که سه رقالى
خواردنى گوشتى خه لکن و ده که ونه
هه لدانه وهى پیرۆزیی یه کانیا و
باسکردنیا به خراپه .

هه روه ها داىكى موسلمانان ده فه رمووت:
جاریك به پیغه مبه ر ﷺ و وتم: (سه فیه ت
به سه) مه به ستى ئەوه بوو كورته بالایه،
پیغه مبه ر ﷺ فه رمووى:
(لقد قلت كلمة لو مزجت بماء البحر
لمزجته)^(۳).

واته: به راستى قسه یه كت كرد ئەگه ر
تیکه لى ئاوى ده ریاکان بکریت بۆ گه نى
ده کات.

گویتگرتن له غه یبه ت کردن:

خوای گه وره له قورئاندا له باسى
سیفه ته کانى بپروادارى راسته قینه
ده فه رمووت:

﴿وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ﴾
[المؤمنون: ۳] .

واته: ئەو که سانهن باوه ردار که دوور
ده که ونه وه له و شوینانه ی که غه یبه ت و
قسه ی پروپوچیان تیدا ده کری.

که واته پیویسته له سه ر ئەو که سه ی که
گوئى بیستی غه یبه ته پشتى هه لکات و
بروات، یا و بتوانی ریگری له دانیشتون
بکات له و قسه بی هودانه، یا و به رگری
بکات له غه یبه ت کراو، وه ک پیغه مبه ر ﷺ
ده فه رمووى:

(من رد عن عرض أخيه رد الله عن وجهه
النار يوم القيامة)^(۴).

واته: هه ر که سى به رگری بکات
له برایه کی موسلمانى کاتى غه یبه ت
ده کری خودای گه وره پوخسارى له ناگر
ده پاریزی له رۆژی دوا ییدا .

حوکمی غه یبه ت کردن:

زانایان هاوده نگان له سه ر ئەوه ی که
غه یبه ت هه رامه و یه کیکه له گونا هه

(۲) (رواه أبو داود، وصححه الشيخ الألباني في: صحيح
الجامع الصغير: ۵۲۱۳، وصحيح الترغيب والترهيب:
۲۸۳۹، وسلسلة الأحاديث الصحيحة: ۵۳۳).

(۳) (رواه أبو داود: ۴۸۷۵، والترمذي: ۲۵۰۲،
وصححه الشيخ الألباني في: صحيح الجامع الصغير:
۵۱۴۰، وصحيح سن أبي داود: ۴۸۷۵).

(۴) (رواه الترمذي، وصححه الشيخ الألباني في: صحيح
الجامع الصغير: ۶۲۶۲، ۶۲۶۳، وصحيح الترغيب
والترهيب: ۲۸۴۸).

واته: دهست پویششتوو لاساری بکات له دانه وهی مافی خه لک ئه و کاته ناوبردن وسزادانی دروسته .

ده بینین دواخستنی مالی خه لک و نه دانه وهی مافه کانیاں له لایهن دهوله مهنده کانه وه پیغه مبه ر ﷺ به زولمی داناوه و ناوبردنیانی به حه لال له قه له م داوه .

حاله تی دووه م: له کاتی داوای یارمه تی کردن له که سانی که به توانان بو گوپینی خراپه و گپرانه وهی خراپه کار بو سه ر پینگه ی راست، وه ک بوتری: (فلان که س خراپه کاره یان سه رقالی گونا هو تاوانه) نامورگاری بکه و پینگری بکه مه به ستیش ته نها جلّه و گیری بیّت له گونا هو تاوان، خو ئه گه ر به م باسکردنه مه به ستیکی تری هه بو ئه وه ئه چیتّه باسی غه یبه تی حه رامه وه، به لگه شمان (به گویره ی ده قه کانی فه رمان به چاکه و نه هی له خراپه یه) .

حاله تی سی یه م: بو پرسینی فه توای شه رعی وه ک که سی به شه رعزانی بلّیت براکه م یان میرده که م به شی خوّم ناداتی چون مافی خوّم وه رگرم، ئه م جوّره باسکردنه ریگه ی پیدراوه به پیی ئه و فه رموده یه ی دایکی موسلمانان عائیشه (خوای لی رازی بیّت) ده یگپیتّه وه و ده فه رمیّت: هندی خیزانی ئه بو سوفیان (خوایان لی رازی بیّت) له پیغه مبه ری ﷺ

گه وره کان به پیی ئه و به لگانه که باسمان کرد .

ئه و حاله تانه ی که غه یبه تیان تیّدا دروسته:

هه روه ک له پیّشه وه و تمان غه یبه ت گونا هیکی گه وره یه و نابیت موسلمان لیّ نزیك بیّته وه مه گه ر له و حاله تانه دا نه بیّت که شه رع ریگه ی پیدراوه به گویره ی ئه م دوو مه رجه:

١- بو پوونکردنه وهی مه به ستیکی شه رعی ویستراو، واته: به بی ووتنی ئه و ووشه و پیّناسانه ی که پیی ناسراوه ئاما نجه که پوون نه بیّته وه .

٢- دروسته به ئه ندازه ی پیویست (بقدر الحاجة)، چونکه حه لال بوونی غه یبه ت له م حاله تانه دا وه ک حه لال بوونی گوشتی مرداره وه بوو وایه، واته له ناچاریدا به کاردیّت .

حاله تی یه که م: له بواری سکالادا، بو نمونه سکالای سته م لیّکراو لای ده سه لات داران بو گه پانه وهی مافی زهوت لیّکراویان، ئه م ناوبردنه غه یبه تیکی ره وایه پیغه مبه ر ﷺ ده فه رموی: (لي الواجد يحل عرضه وعقوبته)^(٥) .

(٥) (رواه أبو داود والنسائي، وصححه الشيخ الألباني في: صحيح الجامع الصغير: ٥٤٨٧، وصحيح الترغيب والترهيب: ١٨١٥، ومشكاة المصابيح: ٢٩١٩).

راویژ پیکراو ئه وهی که دهیزانی له سیفه تی خراپه له سهر ئه و که سه پروونی بکاته وه وهک ناموژگاریهک، به لگه شمان فاتیمه ی کچی قهیس ووتی: ابو جههم و معاویه خواز بینیان کردم، پیغه مبه عليه السلام فهرمووی:

(أما معاوية صعلوک لآمال له، وأما ابو جههم فلا يضع العصا عن عاتقه) متفق علیه وفي رواية مسلم: أما أبو جههم (فضراب للنساء)^(٨).

واته: معاویه گه دایه وهیچ مالیکی نییه، وه ئه بو جههمیش گوچانه که ی له سهر شانی دانانی، واته خراپ دهست دهکاته وه لهژن، بهم پیناسینانه تی گیانندن که شو به هیچ کامیان نهکات.

حاله تی پینجهم: بو نازناو بهمه بهستی ناسینه وهی به شیوهیه که (ناز ناوه که ی) بو بیته ناو بو که سه که ئه کاته ناو بردنی ئه و که سه به و ناو نیشانه دروسته به مهرجی مه بهست شکاندن و سوکایه تی پیکردن نه بیته، وهک ئه و هاوه له ی که ناو بانگی دهر کر بوو (ذوالیدین) واته: (بال دریژ).

پرسی ئه بو سوفیانی میردم پیاویکی دهست قوچاوه ئه وه ندهم ناداتی که به شی خوّم و منداله که م بکات مه گهر خوّم شتی به بی ناگاداری ئه وه له لگرم؟ پیغه مبه عليه السلام فهرمووی:

(خذي ما یکفیک و ولدک بالمعروف)^(٦).

واته: به شی خوّم و منداله که تی لی هه لگره بی زیادو که م.

حاله تی چواره م: بو ناگادار کردنه وهی موسلمانان له زیان و زهره ری ئه و که سانه ی که زیان به خشن، وهک عائیشه (خوای لی رازی بیته) ده فهرمویت: (پیاویک داوای مؤله تی کرد که بیته ژوره وه، پیغه مبه عليه السلام فهرمووی: (أئذنوا له بئس أخو العشیره)^(٧).

واته: مؤله تی بدهن هه رچه ن که سیکی ناله باری عه شره ته که یه، له به خراپی ئه م پیاوه پیغه مبه عليه السلام ویستی دهره ربهری خو ی ناگادار بکاته وه له زهره رو زیانی هه روه ها له کاتی راویژ کردن و پرس کردن بو پیناسه کردن و ناساندنی که سی بو نامانجیکی رهوا، وهک باب ه تی هاوسه رگیری، یان شه ریکی، یان تیکه لاوی، .... هتد پیویسته له سهر

(٦) (رواه أبو داود والنسائي وابن ماجه، وصححه الشيخ الألباني في: مشكاة المصابيح: ٣٣٤٢، وإرواه الغليل: ٢١٥٨ و ٢١٦٢ و ٢٦٤٦).

(٧) (رواه أبو داود، وصححه الشيخ الألباني في: مشكاة المصابيح: ٤٨٢٩، والأدب المفرد: ٧٥٥ و ١٣١١).

(٨) (صحیح سنن النسائي: ٣٢٤٥، وصحیح سنن أبي داود: ٢٢٨٤، ومشكاة المصابيح: ٣٣٢٤).

وهك كویره كه ت لیدی، دهلی چاوی فلان وایه
 نه گهر ناوی عه بیك بیهیت كه راسته و وایه
 لای خه لك هم لای خوداش گوناھو ناره وایه .
 ته ویه كردن له غه بیهت:

بی گومان غه بیه تكار كه وتوتته ناو دوو
 تاوانه وه:

یه كه م: گوی نه دانانه به فرمانه كانی
 خودای گهره و به زانندی سنوره كانی، وه به
 په شیمان بوونه وه و گه پانه وه بو لای
 په روه رگار ده توانی جاریکی تر په زامه ندنی
 خودای گهره به دهست بینیت، چونكه
 ده رگای ته وبه و په شیمانی والایه بو
 پیشوازی له ته وبه كاران .

دووه م: پی شیل كردنی مافی خه لكه
 كه باسیان دهكات به ناحق بو نه وهی خوی
 پاك بکاته وه له م تاوانه ش پیویسته
 سهردانی نه و كه سانه بکات كه غه بیه تی
 كردون، داوای گهردن نازاییان لی بکات،
 به لام نه گهر بزانی سهردانه كه ی ده بیته
 مایه ی لیکترانیا ن و دروست بوونی رق و قین
 له نیوانیا ندا باشر وایه باسی نه كات، به لام
 له و شوینانه ی كه به خراپی باسی كردوون
 به چاكه باسی بکات، سیفه ته باشه كانیان
 بخاته روو.

الحمد لله رب العالمين

www.ba8.org

www.salafikurd.com

www.r-rast.com

1428 - 2007

چون له غه بیهت كردن دور كه وینه وه؟
 خوینهری به ریژ بو دور كه وتنه وه
 له غه بیهت كردن پیویسته نه م خالانه
 په چاو بکهین.

۱- ده بیته به دلنیا بییه وه بزانیان كه
 غه بیهت كردن حه رامه و هو كاریكه بو
 دوو چار بوونت به سزای توندو تیژی پوژی
 دوا بیته.

۲- پیویسته غه بیه تكار بیر له ناهه مواری
 نه م گونا هه بکاته وه ووا بزانیته گوشتی
 برای خوی به مردووی ده خوات.

۳- هه روه ها مروقی غه بیه تكار بزانیته
 به باس كردنی خه لك كرده وه چاكه كانی
 خوی له کیس ده دات، وه نه و كه سه ی كه
 نه و رقی لییه تی و به خراپی باسی دهكات
 ده بیته برا به شی له كرده وه چاكه كانیدا .
 وهك نوژیرو پوژی خیرو خیرات.

۴- هه روه ها پیویسته مروقی غه بیه تكار
 ته ووا دلنیا بیته كه هیچ مروقی نییه دور
 بیته له كه م كوری مه گهر یه كی خودا
 پاراست بیته، نه م بیر كردنه وه یه وای
 لیبكات كه سهرقالی كه م و كوری یه كانی
 خوی بیته و هه ولی چا كردنیا ن بدات،
 نه گهر ویستی كه سانی چاك بن بابچی
 دوبه دووی ناگاداری بکات له كه م و
 كورتی یه كانی .

خراترین مرو كه سیكه سهرقالی نه نگی خه لكه
 وهك مه گه ز وایه شهیدای برین و چلكه
 گهر ته شهر بدهی له یه كی به وهی كه له خوتدایه